

BOEK BESPREKING

Davidson Black. *Preliminary note on additional Sinanthropus material, discovered in Chou Kou Tien during 1923*, (met 6 platen). Peking 1929.

Black, wiens archæologische onderzoekingen wij reeds in de vorige aflevering van dit tijdschrift bespraken ¹⁾, vond niet ver van de plaats, waar hij de eerste resten van den *Sinanthropus pekinensis* aantrof, tezamen met het voorstuk van de mandibula van een nog zeer jeugdig individu een aantal gebitselementen, deels tot de melkidentitie behoorend, deels blijvende tanden.

In een voorloopige, doch niettemin zeer volledig gedocumenteerde mededeeling nu, welke schrijver aan deze nieuwe vondst wijdt, komt hij — in hoofdzaak op grond van vergelijkend-anatomisch onderzoek — tot de slotsom, dat ook deze de juistheid zijner reeds vroeger uitgesproken zienswijze staaft: „it thus becomes evident,” aldus de schrijver, „that the conclusions, based on the earlier study of the type lower molar tooth of *Sinanthropus* have been verified in detail; and in addition is it now possible to state, that in spite of the archaic structure of its lower facial region, *Sinanthropus* was a large brained form, probably having a cranial capacity well within the range of normal variation of the character in the modern genus homo.” Waaraan wij voor den belangstellenden lezer volledigheidshalve toevoegen, dat schrijver ons definitieve publicatie van zijn materiaal toezegt in de *Palæontologica Sinica*, Band VII, Serie D.

DE JONGE-COHEN.

¹⁾ *Tijdschrift voor Tandheelkunde*, Band XXXIX — Afl. 3 — 1932.

Die Histogenese ekto-mesodermaler Mischgeschwülste der Mundhöhle. Prof. Dr. Paul Schürmann, Dr. med. Hans Pflüger und Zahnarzt Dr. Wilhelm Norrenbrock. Verlag Georg Thieme, Leipzig 1931. Prijs 11.50 R.M.

Deze interessante monografie bestaat uit twee deelen en heeft als ondertitel: een bijdrage tot de vraag van de organisator werking (Spemann) bij pathologische groei.

Het eerste deel is bewerkt door de beide eerstgenoemde onderzoekers en behandelt de hypophysegezwellen en de gezwellen van de tandlijst-epithelien uitgaande, hun beider verwantschap, zoowel in het morphologische beeld, als in hun genese.

Het voorste deel van de hypophyse ontstaat uit het monddak. In de verdere ontwikkeling verdwijnt deze verbinding met het monddak, maar er kunnen resten van deze hypophysegang blijven bestaan.

Hieruit kunnen zich tumoren ontwikkelen, welke gezwellen in de pathologie bekend zijn als hypophysegang-tumoren. Deze gezwellen vertoonen een aantal zeer typische kenmerken: de celvorm is steeds die van plaveiselepitheel, zooals dit in de mondholte voorkomt, zeer vaak komen er cysten in voor, terwijl de gezwellen zeer circumscrip zijn en niet of slechts zeer zelden infiltrerend groeien.

Precies dezelfde kenmerken worden ook gevonden bij gezwellen, die op een heel andere plaats voorkomen, nl. in de kaak en die meestal met den naam adamantinomen worden betiteld.

Op deze overeenkomst is reeds vaak de aandacht gevestigd en men heeft reeds meer dan eens getracht, ze vanuit een zelfde standpunt, wat betreft de genese, te beschouwen.

Van de adamantinomen kan men een reeks opstellen (*Siegmund*), naar de differentiegraad: adamantinomen, waarin we dan vinden glazuurepitheel en glazuurpulpa; weeke odontomen, waarin naast glazuurepitheel en -pulpa ook bindweefselwoekeringen voorkomen; en tenslotte de harde odontomen, die naast de genoemde bestanddeelen ook harde substantie, met name glazuur, dentine en cement bevatten.

Van de hypophysegezwellen zijn de beide eerste vormen ook bekend, maar in de litteratuur zijn geen gevallen beschreven van deze tumoren met harde bestanddeelen.

De auteurs zijn nu in de gelegenheid, twee gevallen te beschrijven van hypophyseganggezwellen, die een massa harde substantie bevatten, met name glazuur, dentine en been.

Hiermee is dus de overeenkomst tusschen de adamantinomen

en de hypophyseganggezwellen nog sprekender geworden.

Aan de hand van beschouwingen over de normale tandgenese, welke zij met vele microgrammen verduidelijken, komen de schrijvers vervolgens tot de opvatting, dat men deze histogenese moet zien als een primaire zelfstandige ontwikkeling van het epitheel in den vorm van de tandlijst (glazuurorgaan) en dat dit epitheel dan secundair werkt op het omgevende bindweefsel in den zin van *Spemanns* organisator, waardoor dit bindweefsel zich dan gaat differentieeren en tand- (dentine) papil wordt.

Aldus zouden ook deze tumoren moeten worden opgevat. Descriptief imponeeren de adamantinomen en de hypophyseganggezwellen als menggezwellen, maar de schrijvers meenen ze te moeten beschouwen als zuiver epitheliale tumoren, waarbij het epitheel een organisatorische invloed uitoefent op het bindweefsel, dat zich alsdan gaat differentieeren en waardoor dan bestanddeelen van mesodermale aard in de tumoren worden gevonden.

Aan de hand van een reeks afbeeldingen wordt dit standpunt nader toegelicht.

In het tweede deel behandelt *Norrenbrock* de menggezwellen van de oorspeekseldklier. Na een uitvoerig litteratuur overzicht worden een aantal gevallen van parotismenggezwellen beschreven, waarna de schrijver tot de opvatting komt, dat ook deze gezwellen moeten worden beschouwd als primair epitheliale woekeringen, waarnaast dan door organisatorwerking mesodermale componenten ontstaan. Ook hier zou dus weer het gewoekerde epitheel een werking hebben op het omgevende bindweefsel in den zin van *Spemanns* organisator. (Onder „Organisator im Sinne Spemanns” moeten we verstaan een kiemdeel dat een invloed uitoefent op indifferente cellen en daardoor prikkelt tot een bepaalde differentiatie. Ref.)

HENK COEBERGH, Groningen.